

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 28. februar, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om leje.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om en undersøgelse af politiets efterretnings-tjenestes virksomhed [af Skræppenborg-Nielsen m. fl.].

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om Arbejdsmarkedets Til-lægspension.

Mødet hævet kl. 16⁵².

63. møde.

Fredag den 28. februar kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårds dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til arvelov for Grønland.

Medlemmer af folketinget Poul Hansen (Grenå), Anders Andersen, Gorrsen, Asger Jensen, Poul Nilsson og Sinnbeck har med-delt mig, at de ønsker skriftligt at frem-sætte:

Forslag til lov om fregatten „Jylland“.

Statsrevisorerne har afgivet betænkning over statsregnskabet for finansåret 1962-63. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til arvelov for*

Grønland. Inden for det arve- og skifteret-lige område i Grønland gælder i dag den grønlandske arvelov af 7. juni 1958. Denne lov stemmer, bortset fra visse specielle be-stemmelser særlig inden for skiftereglerne, med de regler, der gjaldt i den øvrige del af riget, dengang loven trådte i kraft. Gen-nemførelsen af den nye danske arvelov af 31. maj 1963, som indførte en række nye regler vedrørende slægtens og ægtefællens arveret og testamentsretten, har gjort det naturligt at foretage en revision af den grøn-landske arvelov, således at der fortsat kan være materiel retsenhed mellem Grønland og Danmark inden for dette retsområde i det omfang, hensynet til de særlige forhold i Grønland og grønlandsk retsopfattelse ikke fører til afvigelser.

Udgangspunktet for udarbejdelsen af det fremsatte lovforslag har været den danske arvelov af 1963, men man har ved indar-bejdelsen af denne lovs bestemmelser i for-slaget fundet det naturligt at søge den for-enkling bevaret, som har fundet udtryk i den gældende grønlandske arvelov under hensyn til, at loven i praksis anvendes hyp-pigt af de grønlandske kredsdommere og kommunefogder, som er vant til at arbejde med en enkel og kortfattet lov.

Forslaget har med undtagelse af et par enkelte bestemmelser i overensstemmelse med landsrådslovens § 7 været forelagt Grøn-lands landsråd, som bortset fra et enkelt mindre væsentligt punkt enstemmigt har tiltrådt forslaget. To bestemmelser er efter forhandling med justitsministeriet indføjet i forslaget efter dets forelæggelse for lands-rådet, og disse bestemmelser, som ikke er af større praktisk betydning, vil blive fore-lagt landsrådet på dettes ekstraordinære samling i marts måned i år.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Han-sen [Grenå]): Da bestræbelserne for at restaurere og bevare fregatten „Jylland“ synes at være gået i hårdknude og spørgs-målet måske aldrig lader sig endeligt afklare uden et initiativ fra folketingets side, skal jeg hermed på de ærede medlemmer hr. Anders Andersens, hr. Gorrsens, hr. Asger

[Poul Hansen (Grenå).]

Jensens, hr. Poul Nilssons, hr. Sinnbecks og egne vegne tillade mig at fremsætte forslag til lov om fregatten „Jylland“.

Forslagsstillerne, der for de 4 deltageres vedkommende er valgt i Randers amt, og som derfor har sagen inde på livet, ved naturligvis godt, at vi fremsætter et forslag, der vil dele vandene ude i befolkningen og her i folketinget. Det forekommer os imidlertid, at der nu må træffes en afgørelse vedrørende statens forpligtelser, selv om det da formentlig bliver tredje gang, det gøres, og at denne afgørelse må træffes af folketinget.

Da marinen i 1908 ikke længere kunne bruge skibet til kaserneskip, blev fregatten solgt til ophugning. Det var beslutning nr. 1. Private købte imidlertid skibet tilbage fra det tyske ophugningsfirma, og forskellige foreninger dannedes i tidens løb for at søge skibet bevaret for eftertiden. De mange private anstrengelser var nok til at holde skibet flydende, men har aldrig slået til over for en virkelig restaurering og konservering af skibet. Men nu kunne både marinen, staten og de politikere, som man tid efter anden appellerede til, med rimelig grund vaske hænder over for en sag, der nu i det mindste formelt var det offentlige uvedkommende. I 1925 formåede man imidlertid marineministeriet til igen at overtage skibet, og ved en ministeriel skrivelse af 13. juni 1934 påtog staten sig at vedligeholde fregatten i 50 år fra 1930 at regne. Det var beslutning nr. 2. Pengene skulle tages af marinens vedligeholdelseskonto, og det blev derfor igen til for lidt. Den senere historie er formentlig kendt og mindre væsentlig.

Det mere væsentlige er, om folketinget efter det, jeg lige har anført, må anse staten for stadig at have en vis forpligtelse til at deltage i en virkelig restaurering, såfremt vi efter et grundigt udvalgsarbejde finder, at skibet endnu er det værd. Da private indsamlinger alene ikke kan klare sagen, må en afgørelse træffes for om muligt at bringe en gammel sag til afslutning, inden skibet i en nærmere eller fjernere fremtid går til bunds i Ebeltoft havn.

Folketingets behandling af sagen behøver ikke nødvendigvis at ske ved en længere debat her i salen, men snarere ved et grundigt

udvalgsarbejde, hvor vi får kendsgerningerne om skibet på bordet ved at høre de sagkyndiges uforbeholdne vurdering af fregattens værdi og tilstand.

Viser det sig da, at skibet er en restaurering værd, vil det ikke være rimeligt, at hverken de private kræfter, der har udfoldet sig for at bevare fregatten, eller Ebeltoft by, i hvis havn fregatten nu ligger, lades i stikken af det øvrige samfund.

Erfaringerne fra udlandet, hvor man i lignende tilfælde har bragt de nødvendige økonomiske ofre, viser, at der kan være turistmæssige værdier knyttet til et sådant skib, hvilket muligvis dækker den udgiftsmæssige side af sagen.

Turisme er jo imidlertid ikke tilstrækkelig begrundelse for at bevare skibet. Det væsentlige er de kulturhistoriske værdier. Vi er netop i disse år ved at bryde med de gamle håndværksmæssige traditioner og arbejdsmetoder, og store træskibe er snart en saga blot. Kun et sådant skib kan give os syn for sagn i spørgsmålet om ældre tiders hårde slid på værfterne og søfolkenes levevilkår om bord. Det må derfor være rimeligt at søge skibet bevaret, inden det er for sent, og hvis et folketingsudvalg i øvrigt finder det forsvarligt. Der kan også komme andre tider, hvor man ville beklage vores påholdenhed på dette punkt.

Det er ikke muligt under de givne forhold at skaffe midler til den helt store restaurering på én gang, fordi en sådan vil koste op mod 10 mill. kr. Der må dog også være den udvej at gå gradvis frem, og det er denne udvej, forslaget tager sigte på at undersøge. Ifølge forslaget bemyndiges ministeren for kulturelle anliggender til at overdrage skibet til en selvejende institution, hvis vedtægter han godkender, og som er villig til at påtage sig restaurering og konservering under rigsantikvarens tilsyn. Når garantier for restaureringens gennemførlighed foreligger fra den selvejende institutions side, er ministeren ifølge forslaget bemyndiget til at stille indtil 1½ mill. kr. til rådighed for restaureringen. Det er dog ifølge forslaget en betingelse, at statens tilskud på intet tidspunkt overstiger det beløb, der efter lovens ikrafttræden er skaffet til veje fra anden side.

Skulle det vise sig, at interessen svigter

[Poul Hansen (Grenå).]
for det gamle skib, må man efter forslagsstillerens mening lade sagen falde og destruere fregatten. Idet jeg i øvrigt henviser til de mere udførlige bemærkninger, der er knyttet til forslaget, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings villige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede økonomiminister, for at han kan give tinget den tidligere anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Kjeld Philip): Jeg skal hermed tillade mig at fremsætte nogle bemærkninger i tilslutning til den økonomiske årsoversigt — „Økonomisk årsoversigt, marts 1964“ — som i dag er omdelt til folketingets medlemmer.

Årsoversigten indeholder som sædvanlig en redegørelse for den økonomiske udvikling, der giver grundlaget for udsigterne for 1964. Statsfinanserne og bygge- og anlægsvirksomheden, der på så afgørende måde påvirker det økonomiske forløb, er gjort til genstand for en særlig indgående beskrivelse i to specialafsnit. Endvidere har man, som det har været tilfældet i enkelte tidligere år, bragt et afsnit om landbruget, hvis gunstige eksportudvikling i 1963 gør krav på en særlig interesse.

Det er blevet en tradition, som jeg for min del har lagt vægt på at videreføre, at årsoversigten herudover bringer afsnit, der beskriver udviklingstendenserne over en længere periode på områder af særlig interesse for den økonomiske politik. I år bringes to sådanne afsnit: for det første en oversigt over forskydningerne i befolkningens fordeling på erhverv og landsdele inden for den sidste menneskealder og dernæst en beskrivelse af kapitalbevægelserne mellem Danmark og udlandet siden 1950. Det forekommer mig særdeles nyttigt ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik også på kort sigt, at man holder sig

de mere langsigtede perspektiver for øje, som træder frem i disse undersøgelser.

På grundlag af folketællingerne, men suppleret af materiale fra en række andre kilder, har man søgt at give en oversigt over befolkningsudviklingen siden 1930. Denne periode har været kendetegnet ved meget omfattende erhvervsmæssige forskydninger. Tydeligst kommer dette til udtryk i tallene for arbejdsstyrken i landbruget og i byerhvervene. Medens arbejdsstyrken i landbruget fra 1930 til 1960 faldt med godt et par hundrede tusinde, er byerhvervenes forøget med $\frac{3}{4}$ million mennesker. Beskæftigelsesmulighederne voksede stærkt i industri og håndværk som følge af den forøgede afsætning på hjemmemarkedet under 30ernes importregulering og siden under den betydelige udvidelse af industrieksporten, der er sket i efterkrigsårene. Samtidig har handels- og transporterhvervene trukket en stærkt voksende arbejdsstyrke til sig. Det er for alle disse byerhverv, hvor tilvæksten i beskæftigelsen for de 30 år under ét varierer mellem 50 og 75 pct., et fælles træk, at stigningen i de selvstændiges antal har været relativt beskedent. Udviklingen har ikke så meget ført til dannelsen af meget store virksomheder, men snarere til, at der især inden for detailhandel og håndværk er sket en indskrænkning af de helt små bedrifters antal; de mellemstore virksomheder er vundet frem i antal og i samlet personel.

Bortvandringen fra landbruget har naturligvis sat et stærkt præg på befolkningsudviklingen i de enkelte landsdele; navnlig har den ført til en langt hurtigere vækst i arbejdsstyrken i hovedstadsområdet end i provinsen. Denne tendens er i en vis udstrækning blevet modsvaret ved, at industrien har været i hastigere vækst ude i provinsen end i København. Der er herved indtruffet en betydelig udjævning af industrien over for de forskellige landsdele.

Relativt set har den kraftigste beskæftigelsesforøgelse vist sig for offentlige tje-